

Theateranimatie

Animatie als kunstvorm

Animatie leent zich niet alleen voor familiefilms in uitverkochte bioscoopzalen, de computerspelletjesindustrie waar meer geld in omgaat dan Hollywood, of tekenfilmseries die hele kleuterscholen in de ban van plakplaatjes, flippo's en tolletjes brengen. Terug van weggeweest: animatie als kunstvorm. Onlangs was er een animatie-documentaire te bewonderen, en een project met animatie en dichtkunst krijgt vervolg. En nu vertoont animatie zich ook bij de podiumkunsten. Theateranimatie?

Fotografie: Anne van Kooij

Onlangs waren er in Utrecht en Amsterdam de eerste voorstellingen van het theaterstuk 'Kroonprins' te zien, van schrijver en regisseur Tarkan Koroğlu. Het stuk is een visueel sprookje over de Ottomaanse prins Osman C, gespeeld door de Utrechtse theatergroep THEATER EA, gebaseerd op een oude Turkse legende. Naast het indrukwekkende acteerwerk is ook het decor opmerkelijk.

Eenvoudig maar sierlijk, verbeeldt het de werkkamer in het paleis van Osman, waar hij aan zijn memoires werkt. Op de zuilen (van doek) in de achtergrond wordt het decor aangevuld met een even sierlijke, continue, monochrome animatie. Op enkele momenten wordt de *loop* onderbroken en kijken we met Osman mee naar een herinnering uit zijn verleden, en voegt de animatie een extra dimensie aan de dramatiek toe.

In een eerdere voorstelling, het succesvolle '90° minuut', maakte Tarkan Koroğlu al gebruik van videoprojectie. Animatie-productiebedrijf il Luster Productions (iLP) en animator Udo Prinsen zijn op hun beurt niet vreemd van theater. Zowel de oprichters van iLP Arnoud Rijken en Michiel Snijders als Udo hebben theaterwetenschappen gestudeerd, en zijn bekend met het productieproces van theater en toneel. Daardoor konden il Luster en Udo eenvoudig inspelen op de ideeën en werkwijze van artistiek leider.

Allereerst nam Udo het concept en de uitvoering door met Tarkan. Daarna zette hij eerst de belangrijkste gebeurtenissen op met een aantal keyframes in moving storyboards. Hiermee repeteerde THEATER EA, en kon Udo de werking van de projectie in het decor ervaren. Daarna volgden nog enkele wijzigingen en meer repetities voordat het beeld 'op slot' ging. Uiteindelijk zijn de animaties in slechts zeven dagen gerealiseerd. Dit gebeurde in Flash. De animaties werden in PAL-formaat uitgerenderd, en met een eenvoudig programma op DVD's gezet.

De exacte timing van de 'gebeurtenissen' in de animaties worden tijdens de uitvoering vanuit de regiekamer gecontroleerd. Een continue projectie op het decor wordt gebeamd vanaf een DVD waar een zeer lange *loop* op staat. Met een beeldmixer kunnen de gebeurtenissen vanaf een tweede DVD-speler worden ingezet, op elk gewenst moment.

Il Luster is niet onbekend met andere kunsten. Zo zijn ze verantwoordelijk voor de geslaagde 10-delige serie 'Dicht/Vorm'. Komend jaar wordt deze als 'Dicht/Vorm Klassiekers' vervolgd, met een nieuwe reeks van animaties van 2 minuten. Naast het begeleiden van onafhankelijke animatoren in de preproductie en productie van hun vrije werk, zorgen zij ook voor distributie en vertegenwoordiging van de Nederlandse animatie in binnen- en buitenland, en produceren animaties en concepten in opdracht.

Ook onafhankelijk animator Sander Peschier heeft met il Luster voor de podiumkunsten geanimeerd. Zijn werk gaat zelfs een stapje verder het podium op dan in De Kroonprins. In de theatervoorstelling 'Lumumba-bah!' uit 2002, gaan geanimeerde karakters de dialoog met de spelers aan! Het stuk, gespeeld en geschreven door Nadine Lavern en Sam Bogaerts, gaat over de moord op de Congolese premier Patrice Lumumba en de rol van de Belgische overheid daarin. In het stuk voert een (letterlijk) geanimeerde koning Boudewijn zijn retoriek op, en wordt afgewisseld door Bogaerts.

Animatieliefhebbers kunnen dus binnenkort ook naar de lokale schouwburg om van hun favoriete kunstvorm te genieten.

Udo Prinsen heeft een eigen website waar zijn werk op te zien is: www.carambolas.nl
Voor meer informatie over il Luster: www.illustrer.nl
Kroonprins: THEATER EA, ook voor tourdata in het nieuwe seizoen: www.theaterea.nl
Lumumba-bah: [NES] theaterproducties, www.nesttheaters.nl
il Luster: www.illustrer.nl

Rolof de Jeu

Beelden uit de animatie van 'Kroonprins'